

Wouter Deprez

Ik kan me echt focussen op één ding

ANNEMIE MERTENS & MARTIJN CHRISTIAEN

Autisme en humor.

Wouter Deprez mogen we verwelkomen op ons secretariaat in het Begijnhof te Gent. Is hij grappig of is hij een verteller die grappige dingen vertelt? Een sterk interview.

Martijn: Ik wil eerst een paar vragen stellen over wat je doet als werk. Hoe zou je omschrijven wat je doet? Als je op je identiteitskaart zou moeten schrijven 'ik ben ...'

Wouter: Ik denk dat verteller het dichtst in de buurt komt van wat ik doe. Ik ben geen cabaretier omdat ik het weinig heb over actuele dingen en dat is hiervan normaalgezien de omschrijving. Er zit weinig maatschappijkritiek in wat ik doe. Dat zie je wel in het Nederlandse cabaret. Ik ben ook geen komiek

omdat het te weinig grappig is, wat ik doe. Ik wil wel dat het grappig is, maar het is niet héél grappig. Dus ik vind het plezanter te vertellen met een grappige invalshoek. Dus ik ben een verteller die grappige dingen vertelt. Dat is te lang hé voor op mijn identiteitskaart.

Martijn: Gewoon verteller dan.

Je hebt cultuurwetenschappen gestudeerd en ook toneel. Zou je dan ook oude verhalen kunnen vertellen, bijvoorbeeld mythologische verhalen die je

dan meer voor een groter publiek verwerkt?

Wouter: Ik denk niet dat dat een richting is die ik zou uitgaan. Wat ik wel merk is, dat ik voor de volgende voorstelling al aan het schrijven en opzoeken ben. De huidige voorstelling gaat over mij, mij, mij... En in de volgende gaat dat al een stuk minder zo zijn, denk ik. Ik heb de indruk dat het volgende over werk zal gaan, hoe belangrijk werk is, wat voor soorten werk er zijn, door wie dat werk wordt gedaan, over allemaal jobs die mensen niet meer willen doen. Het feit dat er hier allemaal jobs in de dienstensector bijkomen, maar dat de productiejobs verdwijnen. Dat er een soort kaste gaat komen van laaggeschoolden die malcontent zal zijn en niet aan de bak zal komen.

Martijn: Welk werk zou je zelf graag gedaan hebben, mocht je niet doen wat je nu doet?

Wouter: Tja, het is niet gemakkelijk. Ik probeerde een aantal jobs en ik deed die allemaal niet graag.

Martijn: Wat heb je allemaal gedaan?

Wouter: Ik heb eerst allerlei vakantiejobs gedaan in fabrieken, kuisjobs. Tijdens mijn studententijd heb ik in het studentenrestaurant tafels afgekuist voor "vortige" studenten die hun sigaretten in hun eten uitduwden. Van hoe hogere komaf ze kwamen, hoe vuiler ze vaak waren tijdens het eten. Ik heb ook met probleemjongeren gewerkt in een jeugdhuis. Wat heb ik nog allemaal gedaan? Bumpers gemaakt voor Volvo, medicijn dozen geplooid. Ik heb ook nog in een jeugdhotel gewerkt. En dat is het zo een beetje. Ik heb al een elf à twaalf jobs gedaan. En ik heb ook les gegeven. Ik heb dictie en toneel gegeven aan gastjes tussen de 9 en de 15 jaar. Maar ik voelde zowat bij alles dat dat niet was wat ik wou doen. En dat maakte mij ook wanhopig, want ik vreesde dat er niets meer was wat ik graag zou doen. Dat was geen tof vooruitzicht!

Martijn: En nu heb je gevonden wat je graag doet?

Wouter: Ik denk het. Ik vloek daar nog veel op hoor. Zeker in het begin als ik speelde. Ik had dan al lang in mijn gedachten hoe de omstandigheden moesten zijn. Het moest een opstelling van een cultureel centrum zijn, het moest donker zijn, stil, geen tele-

foons, ... Maar in het begin speel je in cafés en daar zijn die omstandigheden heel anders. Dat frustreerde me wel. Ik weet dat ik op een bepaald moment eens de voorbije optredens heb overlopen. Dat waren er een 50-tal. Ik heb dan eens gekeken, welke optredens heb ik graag gedaan en welke niet. Er waren er toen meer die ik niet graag had gedaan dan dat ik wel graag had gedaan. Toen heb ik voor mezelf gezegd, ik probeer nog een jaar en als er dan niet meer optredens zijn die ik graag doe, dan stop ik ermee.

Martijn: Stel je bepaalde eisen als je optreedt?

Wouter: Ja, absoluut. Ik heb een boekingskantoor dat alles uitlegt hoe het moet zijn. Als het in een goede zaal is, zijn er meestal geen problemen omdat die mensen gewoon zijn om te organiseren. Maar soms zijn het mensen die het uit goede wil doen of vanuit een tof idee. Ik vind dat zeer sympathiek, maar dan wil ook wel dat het in orde is. Anders krijgt het geheel geen kans. Als het bijvoorbeeld heel rommelig is, kan ik grof worden in mijn opmerkingen. Soms past dat in mijn personage, maar bij mezelf is dat soms stom.

Martijn: Is het waar dat je een personage speelt, als je op het podium staat?

Wouter: ja, meestal wel. Ik vertel wel over mezelf, maar het is uitgegroot en het is een grotere etterbak dan ikzelf.

Martijn: En zijn er dan mensen die dat verwarren met jezelf?

Wouter: Ja, dat denk ik wel. Meestal moet ik er echt wel aan wennen dat ik soms word aangevallen op iets dat ik gedaan of gezegd heb. Over het algemeen zijn mensen positief, maar soms kunnen ze mijne kop niet verdragen of heb ik het hoog in mijne bol of ben ik een seut of arrogant. Ik moet er echt aan wennen.

Martijn: Moeilijk om met kritiek om te gaan?

Wouter: Ja, absoluut. En je wilt dat iedereen u graag ziet, maar dat kan niet altijd.

Martijn: Zoals bijvoorbeeld de titel van 'slimste mens'. Krijg je daar reacties op van mensen die zeggen dat ze het bijvoorbeeld zelfgenoegzaam vinden of als je ziet wie de andere slimste mensen zijn, dan zegt dat misschien veel over jou?

Wouter: Ja absoluut. In de titel zelf zit er al ironie. Langs de andere kant heb ik bijvoorbeeld veel vrienden die geen tv hebben, zelf heb ik ook geen tv. Zij vinden alles wat op tv komt sowieso ook

belachelijk. Dus als je iets doet voor tv is dat ook belachelijk. Ze hebben me graag daarnaast. Nu ik pak hen daar ook over aan. Ze moeten er eerst naar kijken en als ze het dan slecht vinden mogen ze dat ook zeggen. Maar als ze niet gekeken hebben, moeten ze er ook gewoon over zwijgen.

Martijn: Hoe vond je zelf het programma?

Wouter: Het is wat het is is. Het is een quiz. Het heeft geen werkelijke betekenis. Maar op zich vond ik het tof om te doen. Het was spannend. Ik vind het ook leuk als je met een paar naast elkaar zit en dan opmerkingen op elkaar geven. Dat vind ik leuk om te doen.

Martijn: Je doet ook andere programma's, zoals de tekstbaronnen en de rechtvaardige rechters. Is dat het soort programma's dat je wilt doen of zijn er andere?

Wouter: De tekstbaronnen doe ik graag. Het hangt er ook van af met wie je er zit, of je in vorm bent. Dus soms is dat goed en soms ook niet. Dat varieert. Rechtvaardige rechters doe ik niet meer graag. En ik ben er dan ook mee gestopt omdat ik het niet graag meer deed.

Martijn: En in een optreden zelf, vind je het dan belangrijk om af en toe te scoren?

Wouter: Ja absoluut! Ik zou graag willen zeggen dat dat niet belangrijk is, maar dat klopt niet.

Martijn: En bereid je jezelf daar op voor in de zin van 'als ik die mop zeg, gaat dat aanslaan?' Heb je een structuur in je programma?

Wouter: Ja, ik heb een vast verhaal in mijn programma. Er zijn een aantal zaken die werken, waar mensen altijd om lachen. En dan kijk ik daarnaast ook naar wat er die avond zelf gebeurt en dan geef ik daar commentaar op. Dat kun je niet voorspellen en dat maakt het allemaal veel spannender.

Martijn: En heb je een proefpubliek?

Wouter: Ja ik speel nu wel bijvoorbeeld al 25 keer voor een proefpubliek; Dat kan bijvoorbeeld ook in een living bij mensen thuis zijn.

Martijn: Je treedt dus ook op bij mensen thuis?

Wouter: Ja.

Martijn: En wat doe je als het niet aanslaat? Een

publiek dat niet reageert? Is dat een nachtmerrie?

Wouter: Ja, met nieuw materiaal kan dat. Je weet niet wat er gaat gebeuren. Het is dan belangrijk om te kijken waarom zaken niet werken. Soms heb ik echt een publiek dat niet mee wilt en dan is er niets aan te doen. Dat gebeurt niet dikwijls.

Martijn: Zijn er grenzen aan grappen? Dingen waar je niet kan mee lachen?

Wouter: Nee, ik denk het eigenlijk niet. Ik heb eigenlijk over het algemeen weinig shockerende dingen. Als ik kwaad ben, kan ik wel shockeren.

Ik vind, je mag met alles lachen, als je je zelf ook voor schut zet. Je kunt veel doen vanuit een grote arrogantie, maar dan is die arrogantie een personage en dan zet je nadien ook dat personage voor schut en daardoor ook de dingen die gezegd zijn.

Martijn: Ik denk bijvoorbeeld aan een uitspraak die je deed over La vita e bella, waarover je zei dat je niet kon lachen.

Wouter: Het was de mix, de stijl die niet klopte. Langs de ene kant het gruwelijke van het concentratiekamp en dan langs de andere kant een soort slapstick. En ik vond dat die stijlen totaal niet te verzoenen waren.

Martijn: Als je zelf met mensen weggaat, ben je dan eerder een lolbroek of een serieuze mens?

Wouter: Dat hangt er van af met wie het is. Ik heb niet direct de neiging om in gelijk welke kring, de aandacht naar mij toe te trekken. Maar als de sfeer goed is, vind ik het wel plezant om opmerkingen te geven.

Martijn: Je hebt niet de neiging om direct op tafel te springen of...?

Wouter: Neen, absoluut niet.

Martijn: Wat ga je doen als je 64 bent?

Wouter: 64, de Beatles. Ik weet het niet. Ik heb al gedacht dat het tof zou zijn om over een jaar of 5 te stoppen met spelen en dan opnieuw te beginnen op oudere leeftijd. Dat zie je niet vaak. Ik denk dat de invalshoek van een oudere mens top moet zijn, met die levenservaring. Ik denk dat dat zeer tof is.

Martijn: En daartussen ga je dan iets anders doen?

Wouter: Ja, maar dat gaat niet makkelijk zijn. Ik ben

nu gewoon aan dit bestaan. Ik krijg zo veel bevestiging en dat is zo gemakkelijk. En ik vind het tof!

Martijn: Ja kan recensent worden.

Wouter: Nooit van mijn leven. Dat zou ik niet graag doen.

Martijn: Of leerkracht worden op een toneelschool.

Wouter: Ja, ik heb dat al een paar keer gedaan in de vorm van workshops. Maar mensen die dat volgen zijn meestal eigenwijs, wat ook moet.

Martijn: Ik heb ook toneelschool gevolgd.

Wouter: Dan weet je wat ik bedoel.

Martijn: Ja, maar ik ben niet eigenwijs.

Martijn: Ik zou graag ook wat willen vragen over autisme. Wat is volgens jou de link tussen Wouter Deprez en autisme?

Wouter: Voor de voorstelling van nu heb ik dingen opgezocht over autisme, omdat ik dacht dat er ook een autistische kant aan mij zat, meer bepaald aan mijn gezin. Ik denk nog altijd dat er een autistische kant aan mijn gezin zit, maar niet zo zeer aan mij. Ik heb natuurlijk wel wat trekjes.

Martijn: Zoals?

Wouter: Ik kan me echt focussen op één ding.

Martijn: Je ergens in specialiseren.

Wouter: Ja, en dan de rest van de wereld vergeten; En ook van veel dingen, veel willen weten. Echt absurde kennis opslaan. Echt het soort kennis dat je nodig hebt bij de slimste mens; bijvoorbeeld namen en data.

Martijn: Je zou kunnen meewerken aan Wikipedia

Wouter: Ja. Ik ga daar dikwijls in kijken. Ik vind dat super handig.

Martijn: Maar zelf schrijf je niet op Wikipedia.

Wouter: Nee, ik schrijf wel voor andere magazines.

Martijn: Dus dat is het beeld dat je hebt van autisme?

Wouter: Neen, ik weet dat je verschillende vormen van autisme hebt. Ik heb ook gelezen over Asperger, want ik had een collega-komiek, waarbij zijn vrouw dacht dat hij Asperger had en dan wou ik weten wat het was.

Martijn: Denk je dat het typisch is voor mannen of ken je ook vrouwen met autisme?

Wouter: Ik heb zelf een neefje die een vorm van autisme heeft, gemengd met andere dingen. Ja, ik denk dat het meer bij mannen zit. Ik ken geen vrouwen met autisme.

Martijn: Heb je in je familie mensen met autisme?

Wouter: Dat neefje, maar hij is niet echt gediagnosticeerd.

Martijn: Denk je dat mensen met autisme een speciale humor hebben?

Wouter: Ja dat denk ik wel.

Martijn: Zou je daarop inspelen als je zou optreden voor mensen met autisme? Zou je je humor aanpassen?

Wouter: Ik denk wel dat er zaken zijn die de avond zelf gebeuren, dingen die steeds vreemder worden. Ik denk dat autisten dat zeer leuk zouden kunnen vinden; bijvoorbeeld één uitgangspunt en dat tot in het absurde volhouden. Ik denk dat autisten dat wel graag hebben, waar andere mensen zo iets van hebben als 'waar gaat dit nu nog over'. Ik denk ook dat autisten het wiskundige in humor kunnen appreciëren, bijvoorbeeld omkeringen enz. Wat ik wel merkte bij mijn neefje als we samen waren met andere kinderen en ik deed er onnozelen mee, dat hij altijd als reflex had om te zeggen "maar dat kan niet hé, dat is niet echt hé?"

Hij moest eerst kijken, hoe zit die wereld werkelijk in elkaar en als hij dat wist, dan kon hij er wel eens uitgaan. Maar eerst de wetmatigheden.

Martijn: Doe je iets voor of na je optreden als ritueel?

Wouter: Ja, ik ben eigenlijk zeer ontspannen voor een optreden. Maar dat is een valse zekerheid. Ik moet afleren om dat te doen en daarom zonder ik mij een kwartier voor de voorstelling af.

Martijn: Als je te veel speelt, kan het dan zijn dat je verslapt.

Wouter: Ja, dat kan. Onze categorie speelt vaak te veel. Je moet daar mee opletten, omdat je inderdaad anders verslapt. Op de duur ga je het je publiek kwalijk nemen dat het niet meer zo spannend is. Daar moet je echt mee opletten.

Martijn: Is in een living spelen leuker?

Wouter: Ja, maar ook veel enger. Je ziet alles.

Martijn: Zou je graag in een soap spelen?

Wouter: Nee.

Martijn: Waarvoor word je soms gevraagd?

Wouter: Ik word voor de zotste dingen gevraagd, je kunt je dat niet voorstellen.

Martijn: Op de website van Fortis, speel je fragmentjes over de zwemleraar. Je probeert dan op een humoristische wijze, een hartverscheurend probleem op te lossen. Hoe kwam je daartoe om dat te doen?

Wouter: Het is voor een vriendin dat ik dat deed, want normaal wil ik geen reclame maken.

Eigenlijk hadden we ook te weinig tijd om het te maken. Ik vind het wel een leuke figuur om iets mee te doen, iemand die losser denkt.

Martijn: Zou je er iets willen mee verder doen?

Wouter: Die zat in de vorige show.

Martijn: En hoe zou de zwemleraar reageren als je zou vragen wat te doen bij verveling?

Wouter: Ik denk dat de zwemleraar daar zeer vertrouwd mee is. Ik denk dat dat het moeilijkste is van een redder. Een gans jaar gebeurt er niets, en je hebt één kans op een miljoen dat er iets gebeurt en voor die kans moet je er zijn. Plus, je zit daar in je zwembroek en redders worden echt besproken. Maar het zijn volgens mij echt mensen die filosofisch omgaan met verveling.

Martijn: Ik heb ook gelezen dat je bij de vuilkar gewerkt hebt.

Wouter: Ja, dat klopt niet. Ik denk dat als je gewoon kan geraken aan de stank en het schijnt dat dat snel is, dan denk ik dat dat een ok job is. Maar het is ook wel gevaarlijk. Maar zo op en af de kar springen, het verkeer mogen ophouden, ik vind dat dat wel iets heeft. Ik denk ook dat het mooi is om te zeggen, ik ben vuilnismen.

Martijn: Mag ik nog een probleem voorstellen? Welke kleren doe je als redder aan 's morgens en in welke volgorde?

Wouter: Ik denk dat de eeuwige vraag voor de redder is of je zwembroek al aandoet als je naar het

zwembad vertrekt of niet.

Martijn: Vind je het moeilijk om werk en privé te scheiden?

Wouter: Ik vind dat moeilijk. De afgelopen tijd doe ik dat meer, ook omdat mijn vriendin dat belangrijk vindt. Ik wil ook niet met mijn privé-leven in een tijdschrift staan, alleen over wat ik doe.

Martijn: Nog een vraag: Wat is het optimum van schoonheid voor jou?

Wouter: Iets waar een foutje in zit.

Martijn: Het mag niet te perfect zijn?

Wouter: Nee, ik was direct aan vrouwen aan het denken. Er moet iets zijn, dat je het kunt geloven. TE perfect is ook niets. Zo gelijk bij Walt Disney. Dat kan niet meer. Een foutje heb ik er graag in. Schoonheid heeft voor mij ook dikwijls niet met objecten te maken. Schoonheid zit dikwijls in situaties. En dan heb ik graag een mengeling van ontroering en humor.

Martijn: Wat is humor voor jou?

Wouter: Humor is surreëel, een beeld dat niet mogelijk is, maar dat in de werkelijkheid zit.

Martijn: Wat troost jou het meest in het leven?

Wouter: Ik vind het niet gemakkelijk om voor mezelf te beseffen dat er dingen zijn die minder gaan. Dat heeft ook met mijn opvoeding te maken. Mijn ouders vonden vaak dat we onze plan moesten leren trekken, ook als het minder gaat. En daardoor ga ik vaak de stap overslaan om te beseffen dat het moeilijk is; Daardoor kan je een verkrampte situatie krijgen. Ik ben dat aan het leren om daar op een andere manier mee op te gaan. Ik zou ook graag soepeler zijn, niet zo snel op mijn tenen getrapt.

Martijn: Als laatste vraag, waarmee zie jij een interview het liefste afgesloten?

Wouter: Ik weet wat ik niet graag wil. Dat is de vraag naar een levensmotto. Ik weet het eigenlijk niet.

Martijn: Ik zal dan afsluiten met je veel sterkte te wensen in het leren omgaan met je beperkingen.

Mag ik je dan vragen de intentieverklaring autis-

mevriendelijkheid te ondertekenen. Voor mij betekent autismevriendelijkheid, dat je omgaat met het anders zijn van mensen met autisme en dat je duidelijk bent in wat je wil. En als ze een vreemde reactie geven, dat het kan zijn omdat je niet duidelijk genoeg bent.

Wouter: Daar wil ik graag aan meewerken!

Wouter Deprez ondertekent de intentieverklaring autismevriendelijk proberen zijn. Wouter Deprez: Ik zal zo duidelijk mogelijk zijn over mijn voorstellingen en in mijn voorstellingen.

